

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.5.23.
COM(2018) 408 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**Spanyolország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról,
amelyben véleményezi Spanyolország 2018. évi stabilitási programját**

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Spanyolország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Spanyolország 2018. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására³,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira⁴,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2017. november 22-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2018. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács 2018. március 22-én jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2017. november 22-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Spanyolországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács 2018. március

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

³ COM(2018) 408 final.

⁴ P8_TA(2018)0077 és P8_TA(2018)0078.

22-én hagyott jóvá. A Tanács 2018. május 14-én elfogadta az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást (a továbbiakban: az euróövezetre vonatkozó ajánlás).

- (2) Mivel Spanyolország pénzneme az euró, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Spanyolországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euróövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1–3. ajánlás tükröz.
- (3) A Spanyolországra vonatkozó 2018. évi országjelentést⁵ 2018. március 7-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2017. július 11-én elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Spanyolországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Spanyolország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit 2018. március 7-én szintén közzétették⁶. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Spanyolországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Változatlanul sebezhetőséget okoz elsősorban az állami és a magánszektor nagymértékű külső és belső adósságállománya a magas munkanélküliség összefüggésében, és határokon átnyúló jelentőséggel bír. A 2013 óta többletet mutató folyó fizetési mérlegnek köszönhetően a külső egyensúly helyreállítása jól halad, amelyet alátámasztanak a kereskedelmi teljesítmény javítását szolgáló strukturális intézkedések. A nettó külső kötelezettségállomány azonban így is számottevő marad. A magánszektor adósságállománya is csökken a kedvező növekedési feltételek mellett, de a hitelállomány-leépítéssel tovább kell haladni. A jól működő pénzügyi szektor elősegíti a gazdasági tevékenységet. Az erőteljes nominális GDP-növekedés ellenére az államadósság GDP-hez viszonyított aránya csupán lassú ütemben csökken. A munkanélküliségi ráta továbbra is jelentős mértékben esett vissza, de még mindig nagyon magas, és a nagyfokú munkaerőpiaci szegmentáció gátolja a munkatermelékenység gyorsabb növekedését. A 2012 és 2015 közötti erőteljes reformlendületet követően az ajánlások végrehajtása terén korlátozottabb előrelépés történt. A jelenlegi gazdasági helyzet lehetőséget biztosít a függőben lévő reformszükségletek kezelésére annak érdekében, hogy a spanyol gazdaság ellenállóbbá váljon és fokozza a termelékenység növekedését.
- (4) Spanyolország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágához tartozik. Spanyolország a 2018. évi stabilitási programja alapján – a Spanyolországnak a túlzott hiány helyzetének orvoslásához szükségesnek ítélt mértékű hiánycsökkentésre irányuló intézkedések meghozatalára való felszólításáról szóló, 2016. augusztus 8-i tanácsi határozatnak⁷ megfelelően 2018-ra tervezi kiigazítani a túlzott hiányt. Az államháztartási egyenleg a tervek szerint tovább javul, és 2021-re a GDP 0,1 %-át kitevő többletet fog elérni. A 2018. évi stabilitási program tartalmazza a parlamentnek április 3-án benyújtott költségvetési tervezetben foglalt valamennyi intézkedést, valamint az április végén bejelentett kiegészítő intézkedéseket. A strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési pozícióként meghatározott középtávú költségvetési célt a 2018. évi stabilitási program időhorizontján belül nem tervezik elérni. A 2018. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2018-ban várhatóan 97,0 %-ra, 2019-ben 95,2 %-ra,

⁵ SWD(2018) 207 final.

⁶ COM(2018) 120 final.

⁷ HL L 148., 2017.6.10., 38. o.

majd 2021-ben 89,1 %-ra csökken. A program makrogazdasági feltételezései megalapozottak. Összességében az államháztartási hiányra vonatkozó célok tervezett elérése továbbra is az erős gazdasági kilátásokra és a nominális GDP-nél kisebb mértékben növekvő kormányzati kiadásokra támaszkodik. A költségvetési célok elérését fenyegető kockázatok a bevételeknek a bizottsági előrejelzéshez képest erőteljesebb növekedéséhez és a kiadások nagyobb mértékű visszafogásához, valamint további függő kötelezettségek lehetséges megjelenéséhez kapcsolódnak.

- (5) A Tanács 2016. augusztus 8-án felszólította Spanyolországot, hogy 2018-ra szüntesse meg a túlzott hiányt, és mindenekelőtt biztosítsa, hogy a költségvetési hiány 2016-ban a GDP 4,6 %-ára, 2017-ben a GDP 3,1 %-ára, 2018-ban pedig a GDP 2,2 %-ára csökkenjen. A Tanács megítélése szerint az államháztartási egyenleg említett javulása összhangban állt a Bizottság 2016. tavaszi aktualizált előrejelzésével, amely szerint a strukturális egyenleg 2016-ban GDP-arányosan 0,4 %-kal romlik, 2017-ben és 2018-ban pedig egyaránt 0,5 %-kal javul. Spanyolország a 2016. augusztus 8-i tanácsi határozatban foglalt előírásoknak megfelelően 2017-ben a GDP 3,1 %-ának megfelelő államháztartási hiányt ért el. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2018-ban a GDP 2,6 %-ára csökken, ami a GDP 0,4 %-ával meghaladja a 2018. évi stabilitási programban szereplő és a Tanács által meghatározott államháztartási hiánycélt. A 2018. évi stabilitási programhoz képest a Bizottság előrejelzése szerint a kormányzati bevételek kisebb mértékben emelkednek és némileg magasabb kiadások keletkeznek. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése szerint a strukturális egyenleg a parlamentnek április 3-án benyújtott, 2018. évi költségvetési törvénytervezetben foglalt hiánynövelő intézkedések fényében 2018-ban várhatóan a GDP 0,3 %-ával romlik és 2019-ben csak kis mértékben fog javulni. Ezért a 2018. évi költségvetési kiigazítás és a 2016–2018 közötti időszak kumulált összege várhatóan nem biztosított. Jóllehet a gazdasági expanzió támogatja a hiány csökkentését, ezt az előnyt nem használják fel az államháztartás strukturális megerősítésére. Ennek megfelelően Spanyolország aktualizált költségvetés-terv-javaslatáról szóló véleményében a Bizottság megállapítja, hogy a terv nagy vonalakban megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek, mivel a Bizottság 2018. évi előrejelzése szerint a túlzott hiány kiigazítása időben megtörténik, de expanzív.
- (6) 2019 vonatkozásában, amennyiben megvalósul a túlzott hiány időben történő és tartós korrekciója, úgy Spanyolország a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az átmeneti adósságszabály hatálya alá tartozik majd. Tekintettel Spanyolország 60 % feletti GDP-arányos államadósság-rátájára és a GDP-arányosan 2,3 %-os előre vetített pozitív kibocsátási résre, a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátájának⁸ legalább 0,3 %-kal kell csökkennie, összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott követelménymátrix által előírt, a GDP 1,0 %-ának megfelelő strukturális kiigazítással. Ugyanakkor vannak arra utaló jelek, hogy a gazdaság kihasználatlan kapacitását alábecsülik. 2019-ben továbbra is Spanyolországban várható az egyik legmagasabb munkanélküliségi ráta az EU-ban, amely – különösen a magánszektorban – visszafogja a bérnyomást, az infláció pedig várhatóan jóval 2 %

⁸ A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkifizetések, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresői járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás négyéves időszakra van szétterítve. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevétel-növelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják.

alatt marad. Ez azt jelenti, hogy továbbra is megmarad a munkaerőpiaci pangás. Ezen túlmenően, még ha a kibocsátási rés valószerűségére vonatkozó bizottsági értékelés nem is tartja a közösen megállapított módszertanon alapuló, kibocsátási résre vonatkozó becsléseket valószínűtlennek, Spanyolország tekintetében a reális kibocsátási rés meglehetősen széles tartományát jelzi. Ennek alapján helyénvalónak tűnik a GDP 0,65 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazítás, amely a nettó elsődleges államháztartási kiadások 0,6 %-os maximális növekedési rátájának felel meg. A Bizottság tavaszi előrejelzése alapján változatlan szakpolitikai irányvonal esetén fennáll a kockázata annak, hogy 2019-ben jelentős lesz az eltérés az előírt költségvetési kiigazítási követelménytől. Ezenkívül Spanyolország 2019-ben várhatóan nem tesz eleget az átmeneti adósságszabály követelményeinek. Összességében a Tanács úgy véli, hogy Spanyolországnak készen kell állnia arra, hogy további intézkedéseket tegyen 2018-ban a megfelelés érdekében, valamint, hogy 2019-ben meg kell tennie a szükséges intézkedéseket a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Fontos lenne a rendkívüli bevételeknek az államadósság-ráta további csökkentésére való felhasználása.

- (7) Emellett 2016 augusztusában a Tanács arra is felszólította Spanyolországot, hogy hozzon intézkedéseket költségvetési keretrendszerének javítására annak érdekében, hogy növelje a költségvetési céloktól való eltérések megelőzését és korrekcióját szolgáló mechanizmusok automatizmusát, valamint erősítse meg a stabilitási törvény kiadási szabályának a költségvetési konszolidációhoz való hozzájárulását. A 2018. évi stabilitási program azonban nem számol be a hazai kiadási szabály megerősítésére irányuló tervekről. Olyan intézkedésekről sem tesz említést, amelyek fokoznák a törvényben a korrekciós és prevenciós mechanizmusok automatizmusát. A Tanács arra is felszólította Spanyolországot, hogy tegyen intézkedéseket a közbeszerzési szakpolitikai keret javítása érdekében. Spanyolország 2017 novemberében haladást ért el a közbeszerzési szerződésekre vonatkozó új törvény elfogadása terén. Az új jogszabályok azonban csak akkor javíthatják a közbeszerzés hatékonyságát és átláthatóságát, ha azokat az új irányítási struktúra létrehozásával és a közbeszerzési eljárások ellenőrzési mechanizmusainak megerősítésével gyorsan és ambíciózusan hajtják végre valamennyi kormányzati szinten. Mindenekelőtt a közeljövőben elfogadásra kerülő nemzeti közbeszerzési stratégiának meg kell határoznia az új struktúrák által elvégzendő előzetes és utólagos ellenőrzéseket. 2017 júniusában a kormány megbízta a független költségvetési hatóságot, hogy egyes közzszektorbeli támogatásokra vonatkozóan hajtson végre kiadási felülvizsgálatot. A Bizottság nyomon követi a felülvizsgálat végrehajtását, amely várhatóan 2019 elejére készül el.
- (8) Spanyolország 2018. április 27-én benyújtotta 2018. évi nemzeti reformprogramját és 2018. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (9) A vonatkozó országspecifikus ajánlásokat figyelembe vették az európai strukturális és beruházási alapok 2014–2020 közötti időszakra szóló programozása során. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁹ 23. cikke szerint, amennyiben

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések

az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést¹⁰.

- (10) Spanyolországban továbbra is erőteljes ütemben nőtt a foglalkoztatás, amit a korábbi munkaerőpiaci reformok hatása és a bércsökkenés is alátámaszt. A munkanélküliségi ráta továbbra is csökken, azonban még mindig jelentős mértékben meghaladja az országban a válság előtt uralkodó szintjét, és a legmagasabbak között van az EU-ban. Ily módon számottevő mértékben állnak rendelkezésre a kiaknázatlan készségek, különösen a fiatal munkanélküliek körében. A több mint egy éve munkaviszonyban nem lévő munkanélküliek aránya csökken, de továbbra is ők teszik ki az összes munkanélküli számának közel felét. Spanyolország számos szakpolitikai kezdeményezést elfogadott, amelyek célja a tartósan munkanélküli személyek egyéni támogatásának kiterjesztése, valamint a fiatalok munkaerőpiacra való belépésének és foglalkoztathatóságának javítása, elsősorban az ifjúsági garancia kedvezményezettjei számának növelése révén. Ezen intézkedések hatékonysága attól is függ, hogy a regionális állami foglalkoztatási és szociális szolgálatok képesek-e személyre szabott támogatást nyújtani az álláskeresőknél, ami csak lassú ütemben javul. Lehetőség van a munkáltatókkal való szorosabb együttműködésre is, nevezetesen a foglalkoztatási szolgálatok által kezelt betöltendő álláshelyek arányának növelése, valamint az álláskereső eredményesebb profilalkotása és a munkaadók igényeivel való összehangolása révén. Ugyanakkor fenn kell tartani a foglalkoztatási és szociális szolgálatok közötti koordináció javítására irányuló erőfeszítéseket, amelyek 2017-ben némi haladást értek el.
- (11) A határozott idejű szerződéssel rendelkező munkavállalók aránya a legmagasabbak között van az EU-ban, és többnyire fiatal és alacsony képzettségű munkavállalókat foglal magában. A határozott idejű szerződések gyakran rövid távra szólnak, és ritkán szolgálnak ugródeszkaként az állandó foglalkoztatás irányába. Széles körben elterjedt használatuk, beleértve a szezonális vagy ciklikus tevékenységeket kevésbé igénylő ágazatokat is, hátráltathatja a termelékenység gyorsabb növekedését, és gyakran a szociális ellátásokra való alacsonyabb jogosultságokkal és a szegénység magasabb kockázatával párosul. Míg a határozatlan idejű munkaszerződések az elmúlt két évben a foglalkoztatás nettó növekedésének százalékos arányában növekedtek, további intézkedésekre van szükség a határozott idejű munkaszerződések határozatlan időre történő alakításának ösztönzéséhez. A munkaerő-felvétel ösztönzését szolgáló rendszer továbbra is töredezett, és nem célozza hatékonyan a határozatlan idejű munkaviszony népszerűsítését. Spanyolország tervet fogadott el annak érdekében, hogy csökkentse a közszférában a határozott idejű munkaszerződések alkalmazásának mértékét. E terv végrehajtása csak most kezdődik, és fel kell gyorsulnia a 2019-re kitűzött 8 %-os cél eléréséhez. A munkaügyi felügyelőségek nagyobb kapacitással és hatékonysággal küzdenek a határozott idejű munkaszerződésekkel való visszaélés ellen, aminek következtében egyre több határozott idejűt határozatlan idejű munkaszerződéssé alakítottak át. Úgy tűnik azonban, hogy ez nem tántorítja el a munkáltatókat attól, hogy továbbra is

megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).
COM(2014) 494 final.

széles körben használják a határozott idejű szerződéseket. A foglalkoztatás minőségének megvitatása céljából 2017 elején létrehozott háromoldalú kerekasztal-beszélgetés még nem járt konkrét javaslatokkal. A szociális partnereknek a szakpolitika kialakításába való bevonása fokozódott az elmúlt időszakban, de ez még tovább javítható.

- (12) A gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés hozzájárul ahhoz, hogy egyre kevesebben legyenek kitéve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának, de arányuk még így is az uniós átlag felett marad, valamint hozzájárul a jövedelmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez. Az aktív keresők körében tapasztalt szegénység különösen az ideiglenes vagy részmunkaidős szerződéssel rendelkező tagokból álló háztartásokban jellemző. A gyermekek szegénységi rátája – bár csökkenő tendenciát mutat – továbbra is nagyon magas. A nyugdíjon kívüli szociális transfereknek a szegénység csökkentésére gyakorolt hatása az uniós átlag alatt van és csökkenő tendenciát mutat. A garantált jövedelmi rendszereket az egyes régiók között a hozzáférés terén fennálló nagy különbségek jellemzik, valamint az, hogy a nemzeti rendszer több alrendszerre oszlik, amelyek az álláskereső eltérő kategóriáit célozzák, és különböző közigazgatási szervek irányítása alatt állnak. Ennek következtében számos rászoruló nem részesül támogatásban. Még mindig nincs cselekvési terv a nemzeti és regionális garantált jövedelmi rendszerek hatékonyságát értékelő közelmúltbeli tanulmányt követően. A társadalombiztosítási kártya rendszerének elindítása átláthatóbbá teszi a szociális juttatásokat, és megkönnyíti a részvételt a kapcsolódó aktivizálási intézkedésekben, bár nem foglalkozik közvetlenül a meglévő rendszerek gyengeségeivel. A családi ellátások hatékonysága is alacsony, a lefedettség pedig egyenetlen. A spanyol nyugdíjrendszer fontos szerepet játszik az idős emberek életminőségének fenntartásában, és ily módon a fiatalabb generációkhoz viszonyítva esetükben jóval kisebb a szegénység kockázata. A jelenlegi nyugdíjak a bérekhez viszonyítva a legmagasabbak között vannak az EU-ban. Az idősödésről szóló, a közeljövőben megjelenő 2018. évi jelentés és a nyugdíjak megfelelőségéről szóló jelentés¹¹ előrejelzései szerint a 2011. és 2013. évi reformok hosszú távon hozzájárultak a nyugdíjak fenntarthatóságának és viszonylagos megfelelőségének biztosításához. A nyugdíjak növekedése és a 2018. évi költségvetési tervezet elfogadási folyamata során javasolt fenntarthatósági tényező elhalasztása azonban megkérdőjelezi az említett reformok iránti elkötelezettséget. Ugyanakkor nem kezelik a jövőbeli nyugdíjasok jövedelmének megfelelőségével kapcsolatos fő kihívást, ami elsősorban a magas munkanélküliségi rátához és a munkaerőpiac szegmentációjához kapcsolódik.
- (13) A spanyol cégek innovációs kapacitását jellemző gyengeségek kezelése javíthatná termelékenységüket. Az innovációs teljesítményt és a termelékenység növekedését gátolja a kutatásba és fejlesztésbe történő beruházások tartósan visszafogott szintje, ami miatt nem valószínű, hogy teljesíthető az Európa 2020 stratégia 2 %-os nemzeti kutatási és fejlesztési intenzitási célértéke. Ezt a tendenciát erősíti a kutatásra és fejlesztésre szánt állami költségvetés alacsony és csökkenő végrehajtási aránya. Bár a nemzeti kutatási és innovációs politika irányítását részben az új állami kutatási ügynökség racionalizálta, a szakpolitikák kialakítása, végrehajtása és értékelése terén zajló nemzeti-regionális koordináció továbbra is gyenge. A támogatási programok és

¹¹ Európai Bizottság (2018), A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2018. évi jelentés: az időskori jövedelmek jelenlegi és jövőbeli megfelelősége az EU-ban, I. kötet és II. kötet, a szociális védelemmel foglalkozó bizottság (SPB) és az Európai Bizottság (DG EMPL) által készített közös jelentés, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2018.

szakpolitikák hatékonyságának szisztematikus értékelésére szolgáló értékelési kultúra kialakítása lehetővé tenné a szakpolitikák megismertetését és szinergiákat teremtené a kormányzati szintek között.

- (14) A spanyol vállalkozások korlátozott innovációs kapacitása a készségkereslet és - kínálat közötti összhang hiányával is magyarázható, amely negatívan befolyásolja a termelékenységnövekedés hosszú távú potenciálját. Spanyolországban a munka világában széles körben elterjedt az alul- és a túlképzettség problémája. Annak ellenére, hogy az elmúlt évtizedben jelentősen javult a helyzet, a korai iskolaelhagyók aránya jóval meghaladja az uniós átlagot. Az oktatási eredményekkel együtt jelentős különbségek mutatkoznak a régiók között, és befolyásolhatják az esélyegyenlőséget. Az ezen egyenlőtlenségek kezelésére irányuló célzott programok eddig csak korlátozott hatást gyakoroltak. Az oktatási rendszer mélyreható reformjára irányuló nemzeti szociális és politikai paktum még tárgyalási szakaszban van. Eközben a tanárok szakmai fejlődését a határozott idejű munkaszerződések számának csökkentése és a képzésükhöz szükséges erőforrások növelése révén kell támogatni. Ugyanakkor a felsőfokú végzettséggel rendelkezők különösen nehezen találnak megfelelő, stabil munkahelyeket a munkaerőpiacon. Az oktatás és az üzleti élet közötti szorosabb együttműködés fokozhatja a fiatal diplomások munkaerőpiaci hozzáférését, miközben biztosítja a vállalkozások számára az innovációs kapacitásuk növeléséhez szükséges készségeket is. Ebben az összefüggésben az új nemzeti digitális stratégiára irányuló javaslat elismeri a digitális készségek javításának szükségességét. A kihívások az információs és kommunikációs technológiák terén jártas szakemberek alacsony számához, valamint az oktatási rendszer digitális készségek fejlesztésében játszott szerepének előmozdításához kapcsolódnak. A munkavállalók digitális készségek terén történő átképzése azt is lehetővé tenné, hogy a spanyol vállalkozások versenyképesek maradjanak az egyre inkább digitalizált gazdaságban.
- (15) Az üzleti környezetben tapasztalt szabályozási különbségek szintén szerepet játszanak a termelékenység korlátozott mértékű növekedésében. A jelenlegi körülmények között az üzleti környezetben tapasztalt szabályozási különbségek és korlátozások hozzájárulnak a magas árreaks fenntartásához, a vállalatok és a munkavállalók földrajzi mobilitásának csökkentéséhez és a termelékenység növekedésének fékezéséhez. Az e kihívás megoldását célzó, a piac egységességéről szóló törvényt csak részben hajtották végre. Javítani kell a törvény regionális és helyi szintű végrehajtásának nyomon követését, és meg kell erősíteni az ágazatközi konferenciák szerepét. A törvény bevezette azt az elvet, hogy a terület egy részén bizonyos követelményeknek való megfelelés lehetővé tenné a vállalkozások számára, hogy az egész területen működjenek. A 2017-ben kihirdetett számos ítéletben az Alkotmánybíróság kimondta, hogy ez az elv semmis abban az esetben, ha a gazdasági tevékenységhez való hozzáférésre vagy annak gyakorlására vonatkozó közös vagy egyenértékű minimumszabályok hiányoznak. Ezen ítéletek fényében a következetes közös vagy egyenértékű szabványok létrehozása a teljes területen hozzájárulhat a törvény célkitűzéseinek megvalósításához. Emellett a végrehajtás minden szakaszában javítani kell a kormányzat különböző szintjei közötti együttműködést, hogy hatékonyabban lehessen kezelni a széttagoltság vállalkozásokra gyakorolt káros hatásait. Fel kell gyorsítani és be kell fejezni a minőségi jogalkotással foglalkozó bizottság munkáját, amelyet azért hoztak létre, hogy a jogszabályokat összhangba hozzák a szolgáltatásokra vonatkozó uniós vívmányokkal. Az egyes szabályozott szakmákat, például az építőmérnököket és

építészeket érintő korlátozásokat a 2017 januárjában elfogadott szolgáltatási csomag is kiemelte, és ezek kezelésére eddig nem hoztak konkrét intézkedéseket¹².

- (16) Általánosságban elmondható, hogy az intézmények minőségének javítása fokozhatja a spanyol gazdaság iránti bizalmat, és felerősítheti a termelékenység növekedésének fokozására elfogadott intézkedésekből származó előnyöket. Előrelépés történt a politikai pártok finanszírozásának átláthatósága, valamint a vagyonynyilatkozatok és az összeférhetetlenség közzététele terén. Az üzleti környezet a korrupció elleni küzdelem terén elért eredményekből is részesült, bár ezen a területen továbbra is maradtak fenn aggályok. Az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségének megítélése a polgárok és a vállalkozások körében is javult. Folyamatban vannak az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának további javítására irányuló erőfeszítések, és folytatni kell azokat. Bár e tág területen történt némi előrelépés, a kormányzat valamennyi szintjén továbbra is kihívást jelent az intézményekbe vetett bizalom erősítése.
- (17) A közlekedési, energia- és vízgazdálkodási infrastruktúra további fejlesztése előmozdítaná a területi kohéziót, a közös piacba való eredményesebb integrációt és a termelékenység növelését. A határokon átnyúló közlekedési és energiahálózatok, valamint a vízgazdálkodási infrastruktúra terén még nem valósult meg elegendő beruházás. Eredményesebben ki lehetne használni a személy- és teherszállítási vasúti infrastruktúrákat. A Spanyolországban, Portugáliában és Franciaországban meglévő különböző nyomtávok kritikus akadályt jelentenek a vasúti összeköttetés javítása szempontjából, bár a közelmúltban befejeződtek a nemzetközileg elterjedt szabványos nyomtávot használó új szakaszok. Hiányosságok tapasztalhatók az Atlanti-óceán és a Földközi-tenger partvidékén található fő kikötők és a szárazföldi ipari területek közötti tehervasúti összeköttetések terén is. Az elégtelen összeköttetés akadályozza továbbá a szorosabb integrációt az EU villamosenergia- és gázpiacain. További infrastrukturális beruházásokra van szükség a vízgazdálkodás javítása érdekében, például a szennyvízkezelés, a hálózatokban való szivárgás csökkentése és a vízellátás javítása érdekében. Ez környezeti, gazdasági és társadalmi előnyökkel járna Spanyolország számára.
- (18) A 2018. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a spanyol gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2018. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2018. évi stabilitási programot és a 2018. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Spanyolorzágnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak azoknak Spanyolország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (19) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a 2018. évi stabilitási programot, és arról alkotott véleményét¹³ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (20) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a nemzeti reformprogramot és a stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi, Spanyolorzágnak szóló 1–3. ajánlás tükrözi.

¹² COM(2016) 820 final.

¹³ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Spanyolország 2018-ban és 2019-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa a túlzotthiány-eljárás keretében a 2016. augusztus 8-i tanácsi határozattal kiadott felszólításnak való megfelelést, többek között a költségvetési és közbeszerzési keretek valamennyi kormányzati szinten történő érvényesítését célzó intézkedések révén. Ezt követően biztosítsa, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2019-ben ne haladja meg a 0,6 %-ot, ami a GDP 0,65 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. A rendkívüli bevételeket használja fel az államháztartás adósságának csökkentésére.
2. Biztosítsa, hogy a foglalkoztatási és szociális szolgálatok képesek legyenek hatékony támogatást nyújtani az álláskereső számára, többek között a munkáltatókkal való jobb együttműködés révén. Segítse elő a határozatlan idejű munkaszerződések irányába történő átmenetet. Javítsa a családtámogatást és kezelje a garantált jövedelmi rendszerek között a lefedettségben mutatkozó különbségeket a nemzeti programok rendszerének egyszerűsítése és a regionális rendszerekhez való hozzáférés feltételei tekintetében fennálló eltérések csökkentése révén. Csökkentse a korai iskolaelhagyást és az oktatási eredmények regionális eltéréseit, különösen a diákok és a tanárok célzottabb támogatása révén.
3. Növelje a kutatásra és innovációra irányuló közberuházásokat, és rendszeresen végezze el az e területre vonatkozó támogatási politikák értékelését annak érdekében, hogy azok hatékonyan működjenek. Fokozza az oktatás és a vállalkozások közötti együttműködést a készségkereslet és -kínálat között fennálló összhanghiány csökkentése érdekében. Folytassa a piac egységességéről szóló törvény végrehajtását annak biztosítása révén, hogy a gazdasági tevékenységekhez – különösen a szolgáltatások esetében – való hozzáférést és azok gyakorlását szabályozó előírások összhangban legyenek az említett törvény elveivel, valamint a közigazgatási szervek közötti együttműködés javítása révén.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*